

‘One for All, All for One’: SoMaMFyC Konferansı ve Değişim Programı Madrid 2016

‘One for All, All for One’: SoMaMFyC Conference and Exchange Programme Madrid 2016

Saliha Şahin¹

Özet

Vasco da Gama Movement (VdGM), Dünya Aile Hekimleri Organizasyonunun Avrupa kolunun (WONCA-Europe) bir çalışma grubu olup, aile hekimliği asistanları ve ilk beş yılındaki aile hekimliği uzmanları tarafından faaliyetleri yürütülmektedir. Bünyesinde araştırma, eğitim-öğretim, değişim, imaj, Avrupa ötesi olmak üzere beş farklı alt çalışma grubu bulunmaktadır. ‘Değişim’ alt çalışma grubu konferans, ön konferans, Hippocrates ve FamilyMedicine360o değişim programları ile birçok farklı ülkeden aile hekimlerini bir araya getirmektedir. Bu sene konferans değişim programlarından bir tanesi 13-20 Mart tarihlerinde İspanya’nın başkenti Madrid’de, Madrid Aile ve Toplum Hekimliği Cemiyeti (SoMaMFyC) ev sahipliğinde XVIII.Conference of Family and Community Medicine Residents öncesinde gerçekleştirildi.6 farklı ülkeden 10 katılımcı ile gerçekleşen program; ilk 3 gün birinci basamak sağlık merkezlerinin ziyareti,4.gün Universidad Rey Juan Carlos’ta konferansa katılım ve VdGM için ayrılan oturumda sunum yapılması, 5.gün Hospital Universitario12 de Octubre pediatrik acil servis ziyareti ve sosyal aktivitelerden oluşuyordu. Bu çalışma, değişim programı ile ilgili gözlem ve deneyimlerin paylaşılmasını amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: SoMaMFyC 2016, konferans değişim Madrid

Summary

Vasco de Gama Movement(VdGM) is a working group of Organization of World Family Doctors’ division of Europe and it is run by family medicine trainees and specialist in their first 5 years.VdGM includes 5 different working subgroups; research, education-training, exchange, image and beyond Europe.Various Exchange programmes like conference, preconference, Hippocrates and FamilyMedicine360oare organized by Exchange subgroup and it aims to gather family doctors from various countries. This year one of these conference Exchange programmes hold in Madrid capital of Spain on 13 to 20 March before XVIII. Conference of Family and Community Medicine Residents and hosted by Socceity of Madrid of Family and Community Medicine (SoMaMFyC). The programme which has 10 participants from 6 different countries included primary care centers visit first three days, conference attendance in University of Rey Juan Carlos and make a presentation in section special for VdGM on 4th day, pediatric emergency room visit in HospitalUniversitario12 de Octubre on 5th day and social activities. This study aims to share observations and experiences regarding this Exchange programme.

Keywords: SoMaMFyC 2016, Conference Exchange Madrid

¹ Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği, Ass. Dr., İstanbul

Vasco da Gama Movement (VdGM), Dünya Aile Hekimleri Organizasyonunun Avrupa kolunun (WONCA-Europe) bir çalışma grubu olup, aile hekimliği asistanları ve ilk beş yılındaki aile hekimliği uzmanları tarafından faaliyetleri yürütülmektedir. Bünyesinde araştırma, eğitim-öğretim, değişim, imaj, Avrupa ötesi olmak üzere beş farklı alt çalışma grubu bulunmaktadır. VdGM'nin en önemli amaçlarından biri tüm Avrupada'ki (Avrupa Ötesi alt çalışma grubu ile bu amaç artık tüm dünyayı kapsamaktadır.) aile hekimliği asistan ve genç uzmanları arasındaki iletişim ağını güçlendirmek, farklı ülkelerdeki aile hekimliği uygulamalarının bilinmesini ve sorunların paylaşılmasını sağlamak ve sosyo-kültürel etkileşimi arttırmaktır. Bu amaçla 'Değişim' altçalışma grubu konferans, önkonferans, Hippocrates ve FamilyMedicine360o değişim programları ile farklı ülkelerden birçok aile hekimini bir araya getirmektedir.^[1]

Bu konferans değişim programlarından bir tanesi 13-20 Mart 2016 tarihlerinde İspanya'nın başkenti Madrid'de, Madrid Aile ve Toplum Hekimliği Cemiyeti (SoMaMFyc) ev sahipliğinde XVIII. Conference of Family and Community Medicine Residents öncesinde gerçekleştirildi. Türkiye'den 2, Hırvatistan'dan 1, İngiltere'den 1, Portekiz'den 3, İtalya'dan 2, İsrail'den 1 olmak üzere toplam 10 aile hekiminin katılımıyla gerçekleşen konferans değişim programı, 13 Mart günü misafirlerin ev sahipleriyle buluşmasıyla başladı. Her katılımcı İspanyol bir meslektaşıyla konaklama imkânına sahipti.

Centro de Salud Nueva Numancia ziyareti

Programın ilk üç gününde 8:30-15:00 saatleri arasında önceden belirlenen bir birinci basamak sağlık merkezi, burada çalışan bir danışman aile hekimini

gözetiminde ziyaret edildi. Ben Dr. Maria Isabel Vazquez Burgos eşliğinde Centro de Salud Nueva Numancia'yı ziyaret ettim. Merkez üç katlı idi, 16 aile hekimisi, 4 pediatrist, 1 diş hekimisi ve her hekimle beraber bir hemşire çalışıyordu. Merkezde ayrıca bir fizyoterapi salonu, bir sosyal çalışmacı ofisi ve bir gebe sınıfı bulunmaktaydı.

Özel bir hemşire gebe hastaları takip etmekte ve haftanın belli günleri bu sınıfta toplanan gebeler için sosyal aktiviteler düzenlenmekteydi. Her hasta önceden aldığı randevu ile kendi aile hekiminin muayene listesine kaydediliyor, randevusuz hasta bakılmıyordu. Dr. Isabel günde ortalama 40 hasta bakıyor, ev ziyaretlerini kendi planlıyordu. Aile hekimisi 14 yaş ve üstü hastalardan sorumlu iken, 14 yaştan küçük hastalar pediatristlere başvuruyordu. 2. veya 3. basamak bir merkeze sevki uygun görülen hastaların randevularının alınmasından bir personel sorumlu idi ve hastanın sağlık kartındaki numara ile, diğer branşlardaki uzmanların isimlerinin ve uygun randevu saatlerinin görülebildiği makinadan randevu alınmasını sağlıyor böylece sevk hızlandırılıyordu.

Bir diğer pratik uygulama, aktif şikâyeti olmayan ve kronik hastalığı nedeniyle ilaç kullanan bireylerin, ilaçlarını hızlıca temin etmesini sağlayan, ilk bakışta posta kutusunu andıran reçete kutuları idi. Hasta eksik olan ilaçlarının adlarını yazıp, kendi hekiminin adı yazılı olan kutuya atıyor, hekimde talepler doğrultusunda ilaçları reçete edip reçeteyi bu kutuya bırakıyordu. Böylece hem zamandan tasarruf ediliyor, hem de tedavinin aksaması engelleniyordu.

Elektronik reçete sistemi kullanılıyor ve medikal kayıtların doğru ve eksiksiz tutulmasına özen gösteriliyordu. Dr. Isabel, birinci basamak sağlık hizmetler-

Resim 1. Hoşgeldin Yemeği

Resim 2. Dr. Isabel ile birlikte

inin denetlenmesini sağlayan, aile hekimlerinin klinik bilgi ve becerilerini arttıran ve tıbbi uygulama hatalarını en aza indirmeyi hedefleyen *SOAP yazılım sistemini hakkında beni ayrıntılı olarak bilgilendirdi. Bu sistem sayesinde hangi konularda eksik olduğunu ve kendini geliştirmesi gerektiğini net olarak görebilmenin faydasını anlattı.

Konferans ve Sunumlar

Programın 4. gününde Universidad Rey Juan Carlos'ta gerçekleşen 'One for All, All for One' temalı XVIII. Conference of Family and Community Medicine Residents'a katıldık. Konferansın dili İspanyolca olmakla birlikte, değişim programına katılanlar için İngilizce bir oturum düzenlendi. Bu oturumda her bir misafir aile hekimi, "What you must know and do to practice in my country" başlıklı bir sunum yaptı.

Hırvatistan

İlk sunum yapan meslektaşımız Hırvatistan'dan Petra Pongrac idi. Bismarck modeli sosyal sağlık sistemi olan ülkede, temel sağlık sigortası zorunlu ve çalışan herkes Hırvatistan sağlık sigortası bütçesi için belli bir miktar para ödemekle yükümlü. Aile hekimleri öncelikle devlete ait lokal merkezlerde çalışmaya başlıyor ve ancak 5 yıl devlet kurumlarında çalıştıktan sonra özel bir merkezde çalışabiliyor. Hırvatistan'da 6 yıllık tıp fakültesi eğitimini 5 aylık 'internship' dönemi izliyor. Aile hekimliği uzmanlık eğitimi ise 4 yıl sürüyor.

Sağlık Bakanlığı her yıl kaç kişiye bu uzmanlık eğitiminin verileceğini açıkladıktan sonra, ilgilenen hekimler uzmanlık eğitimi için başvurularını lokal

sağlık merkezlerine yapıyor ve seçimi bu merkezler yapıyor. Başvurusu kabul edilen hekimler, uzmanlık eğitim sürelerinin iki katı kadar süre bu merkezde çalışacaklarını beyan eden bir kontraktı imzalamakla da yükümlüler.

Hırvatistan'da bir aile hekimi en fazla 2500 kişiden sorumlu ve günlük başvuru sayısı 60 ila 100 arasında değişiyor. Başvuruların yarısı muayene için iken, diğer yarısı telefon danışmanlığı, ilaç yazılması, bazı medikal gereçler için rapor çıkarılması vs. için oluyor. Yabancı bir hekimin Hırvatistan'da çalışabilmesi için Hırvatça bilmesi, tıp diploması ile Croatian Medical Chamber'a başvurması, iş deneyimini kanıtlaması, kendi ülkesinde bir tıp birliğine üyeliğini kanıtlaması, 5 ay Hırvatistan'da 'internship' yapması, devlet tarafından yapılan uzmanlık sınavını geçmesi ve bir mentor ile 3 yıl Hırvatistan'da çalışması gerekiyor.

İtalya

İtalyan ekip Andrea Posocco ve Giorgio Sessa'dan oluşmakta idi. Beveridge model sağlık sisteminin uygulandığı İtalya'da, federal sisteme benzer şekilde lokal sağlık birimlerinin kendilerine ait yönetim birimleri bulunuyor. Bir aile hekiminin en fazla 1500 hastadan sorumlu olduğu ülkede, birinci basamak sağlık merkezleri hafta içi ve 8:00-20:00 saatleri arasında hizmet veriyor.

İtalyan bir aile hekimi 6 yaşından küçük hastalara bakmakla yükümlü değil ve jinekolojik problemlerle ilgilenmek günlük pratiklerinde yer almıyor. Dr. Andrea, İtalya'da çalışmanın dezavantajlarını; bütçe kesintileri, bürokrasi problemleri, bölgesel fark-

Resim 3. Konferans sabahı

Resim 4. İtalya, Hırvatistan, UK ekibi ile

lılıklar olarak; avatajlarını ise çalışma saat ve düzenini kişinin kendisinin belirlemesi, hafta sonları çalışılmaması, gece nöbetlerinin olmaması, maaşının iyi olması olarak sıralıyor. Ülkede 6 yıllık tıp fakültesinden sonra aile hekimliği uzmanlık eğitimi 3 yıl sürüyor. Asistanlık eğitimi 1 yıl birinci basamak sağlık merkezinde, 2 yıl lokal sağlık birimlerinde (2. basamak) yada hastanelerde alınan rotasyonlardan oluşuyor. İtalya da yabancı bir hekim olarak çalışabilmek için, tıp diplomasının ve uzmanlık belgesinin sertifikaya edilmesi, kriminal geçmişinin olmaması, vergi pulu ve elçilik sertifikasyonu gerekiyor. Dil yeterliliği ise aranmıyor.

Portekiz

Bir diğer misafir ülke Portekiz idi ve Bruna Fernandes, Marta Almendra Rodrigues ve Eduarda Cerdeira bizlerle. Nüfusunun % 20 si 65 yaş ve üzeri kişilerden oluşan Portekiz’de, bir aile hekiminin hasta popülasyonu yaklaşık 1900 kişidir. 6 yıllık tıp fakültesi eğitimi, 1 yıllık genel pratisyen olarak çalışma sürecinden sonra, aile hekimliği uzmanlık eğitimi 4 yıl sürmektedir. Asistanlık programı; Unidade de Saúde Familiar (USF) olarak adlandırılan birinci basamak sağlık merkezlerinde aile hekimliği uygulamalarını ve pediatri, jinekoloji & obstetrik, ruh sağlığı, acil servis ve 6 ay seçmeli rotasyonlardan oluşmaktadır. USF’ler 8:00-20:00 saatleri arasında ve hafta içi günlerde hizmet vermektedir.

Portekiz’de çalışmak isteyen yabancı hekimlerin, öğrenmesi çok da kolay olmayan Portekizce bilmesi, kalıcı oturum vizesi alması ve kriminal geçmişinin olmaması gerekmektedir. Portekiz tıp birliği tara-

findan tıp diploması ve uzmanlık diplomalarının sertifikaya edilmesi ve iletişim becerileri sınavının başarı ile tamamlanması yaklaşık 2 yıl sürmektedir.

İsrail

İsrail, Dr. Shadi Salameh’in sunumuyla oturumda temsil edildi. 1995 te kabul edilen bir yasa ile ülkede, her yurttaş 4 farklı sağlık sigortasından birine kayıtlı olmak zorundadır ve sigorta temel tıbbi tedavileri, yani aile hekimliği harcamalarını, acil servis giderlerini, elektif cerrahi ve transplant giderlerini ve ciddi hastalıklar için ilaç masraflarını karşılamaktadır. Ülkede tıp fakültesi 6 yıl sürmekte ve öğrenciler lise diploma puanlarının en az 100 olmasıyla beraber, psikometrik ölçümlerle de yeterli puanı alabildiklerinde kabul alabilmektedirler.

İsrail’de çalışmak isteyen yabancı hekimleri zor bir süreç beklemektedir: İsrail de kalıcı oturum vizesi almak, aktedite bir tıp fakültesinden mezun olmak, mezuniyetten sonra 1 yıl intership programını tamamlamış olmak, kriminal geçmişi olmamak, fiziki ve ruhsal açıdan sağlıklı olmak, sağlık bakanlığı tarafından yapılan sınavda başarılı olmak. İsrail sağlık bakanlığı tarafından yılda 2 defa yazılı bir sınav yapılmaktadır, sınav İbranice olmakla birlikte, yabancı bir dille sınava katılacakların en az 10 kişi olması durumunda sınav bu dile de çevrilebilmektedir. USA, Kanada, Büyük Britanya, Fransa, Güney Afrika, Avustralya ve Yeni Zellanda’lı hekimler ile bu ülkelerde en az 14 yıl çalışmış olanlar bu sınavdan muaf. Yabancı hekimlere önce geçici lisans verilmekte, daha sonra en fazla 2 yıl ile sınırlı olan kalıcı lisans verilmektedir. USA’de olduğu gibi İsrail’de de yeni

Resim 5. Royal Palace önünde

Resim 6. Portekiz ve İsrail ekibi

bir uygulama ile aile hekimleri için yan dal uzmanlık fırsatı doğmuştur. 2 ila 4 yıl arasında değişen sürelerde obstetri, geriatri, ortopedi, spor tıbbi, koruyucu hekimlik gibi branşlarda uzmanlaşmanın yolu açılmıştır.

Ben de sıram geldiğinde ülkemizdeki tıp eğitimi ve aile hekimliği uzmanlık eğitim programının ayrıntılarını, Türkiye'deki birinci basamak sağlık uygulamalarını ve yaşanan problemleri yabancı meslektaşlarımla paylaştım. Türkiye'de çalışmak isteyen yabancı bir hekimin yapması gerekenler hakkında bilgiler verdim.

Bütün misafir ülkeler sunumunu tamamlayıp, tartışma bölümü de sona erdikten sonra İspanya Değişim Grubu Madrid Bölgesel Koordinatörü Dr. Elena Klusova tarafından bizler için hazırlanan 'Chest X-Ray Assesment' oturumuna katıldık ve bu konudaki bilgilerimizi arttırdık.

Hospital Universitario 12 de Octubre Pediatrik Acil Ziyareti

Programın 5. gününde Madrid'in en büyük üniversite hastanesi olan Hospital Universitario 12 de Octubre'nin pediatrik acil servisini ziyaret ettik. Acil tıbbın bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmediği İspanya'da, tüm acil servislerde birçok farklı branş-tan hekimler çalışabilmektedir.

Günde yaklaşık 300 hastanın başvurduğu Hospital Universitario 12 de Octubre acil biriminde, triyaj hemşireler tarafından yapılmakta ve hastalar aciliyetine göre 5 farklı renk ve gruba ayrılmaktadır.

Örneğin 1- Kırmızı renk; resusitasyon yapılması gereken en acil durumu ifade ederken, 5- Mavi en az aciliyeti olan yaklaşık 4 saat bekleyebilecek olan hastayı ifade eder. Acil serviste hastalar en fazla 24 saat yatarak takip edilmekte bu süre dolduğunda ilgili branşın yataklı servisine transferi yapılmaktadır.

Sonuç

İspanya birinci basamak sağlık ve acil servis hizmetlerini yakından gözlemlene imkânı bulduğum ve diğer 5 farklı ülke ile ilgili birçok bilgi edindiğim bu değişim programının hem hekimlik pratiğime hem kişisel bilgi ve görgüme katkıları çoktur. Aile Hekimliği disiplinin ruhundan kaynaklanan bu samimi ortamda, farklı ülkelerden meslektaşlarımla bilgi, kültür, deneyim alışverişinde bulunmak; kaygılarımızı problemlerimizi paylaşarak birlikte çözümler aramak hem motivasyonumu arttırdı hem ilerdeki planlarım için ilham verici oldu.

Zengin bilimsel içeriğinin yanında sosyal programıyla da dolu dolu bir 8 gün geçirdim. Retiro Parkta ördeklere ekmek kırması atmak; İspanyol müzikleriyle dans etmek; Sangria yudumlararken Flamenoco dansındaki hüznü ve isyanın tarihini merak etmek; müzeleri, meydanları, anıtlarıyla İspanya tarihinde kısa bir yolculuğa çıkmak paha biçilemezdi.

Misafirperverliği ile beni evimde hissettiren çok sevgili ev sahibim Maria Jose ve Lidia'ya; artık bir üyesi de olduğum VdGM Türkiye Değişim Grubu ekibine teşekkür ediyor, tüm meslektaşlarımı ekibin bir parçası olmaya ve benzer deneyimleri yaşamaya davet ediyorum.

Resim 7. Sunum sırası Türkiye'de

Resim 8. Pediatrik acil servis

Resim 9. Triajklasifikasyonu

CLASIFICACION TRIAGE			
NIVEL DE URGENCIA	TIPO DE URGENCIA	COLOR	TIEMPO DE ESPERA
1	RESUCITACION	ROJO	ATENCION DE FORMA INMEDIATA
2	EMERGENCIA	NARANJA	10 - 15 MINUTOS
3	URGENCIA	AMARILLO	60 MINUTOS
4	URGENCIA MENOR	VERDE	2 HORAS
5	SIN URGENCIA	AZUL	4 HORAS

'It was an amazing week for many reasons. First of all, I made some good friends, with whom I share views, passions, hobbies and I can discuss about health care and several issues listening to different perspectives. I found out how Family Medicine works in Spain and the "Health Center" model, that I hope we will export to Italy.

Resim 10. Tüm katılımcılar Türk lokumunu tadarken

I knew how Spanish trainee live and the differences in their and our formation. I could enjoy Madrid with local people and some nice international colleagues. I came back home very stimulated and inspired and I can suggest this experience to every trainee or young family doctor.'

Andrea Posocco / Italy

Kaynaklar

1. The Vasco Da Gama Movement. For New and Future General Practitioners / Family Physicians <http://vdgm.woncaeurope.org/about>

Geliş tarihi: 22.04.2016

Kabul tarihi: 09.09.2016

Çevrimiçi yayın tarihi: 15.12.2016

Çıkar çatışması:

Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

İletişim adresi:

Dr. Saliha Şahin

e-posta: saliha_sahin@yahoo.com